

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

FM2023/115
3. Maajip 2023
Mariia Simonsen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at opfordre rigsmyndighederne til at anerkende grønlændere i Danmark som et mindretal jf. Rammekonventionen for Nationale mindretal (FCNM) og Den Europæiske pagt om Regionale sprog eller mindretalssprog (Sprogpagten).

(Med af Inatsisartut, Kuno Fencker, Siumut)

Ordførerindlæg:

Inuit Ataqatigiit har følgende bemærkninger til Kuno Fenckers, Siumut, forslag om Inatsisartutbeslutning om at pålægge staten, at grønlændere boende i Danmark anerkendes som et mindretalsfolk i henhold til Europarådets rammekonvention.

Inuit Ataqatigiit anser vores sprog og kultur som folk og anerkendelse som oprindelige folk som grundlæggende værdi. Dette skal der ikke herske tvivl om. Inuit Ataqatigiit har i mange år kæmpet for disse emner, som nogle gange kan føles som en ensom kamp. Men vi er glade for, at andre begyndt at lægge vægt på disse meget grundlæggende spørgsmål i de sidste år.

Vi har stadig meget arbejde at gøre vedr. vores ca 17.000 landsmænd fastboende i Danmark. Der bliver flere og flere grønlændere, der flytter til Danmark. I 2022 flyttede 350. Bedsteforældre flytter, da deres pension vil være højere, kun halvdelen af de studerende flytter tilbage og familier, der på grund af de har en handicappet familiemedlem eller på grund af de har sundhedsmæssige udfordringer flytter, da de der kan få bedre hjælp. Disse er i sig selv alvorlige.

Vi er enig med forslagsstilleren, da han siger, at staten får ansvaret for dem, når grønlændere flytter til Danmark. Forslagsstilleren begrundet også sit forslag med der er børn, der fjernet fra deres hjem, og at dette må begrunde, at de anses som et mindretals folk. I Grønland bliver 5 procent af børnene fjernet fra hjemmet. Inuit Ataqatigiit ønsker, at familierne styrkes og børne skal hjælpes, således der vil være færre, der bliver fjernet fra hjemmet. Dette er vores ansvar, og det er os alene, der kan løfte ansvar. Med hensyn til grønlandske børn boende i Danmark, der bliver fjernet fra hjemmet, skal vi sammenligne disse med antallet af børn, der bliver fjernet fra hjemmet i

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Grønland og ikke sammenligne dem med antallet af danske børn, der bliver fjernet fra hjemmet, sådan som VIVE gør i sin rapport.

Europæiske staters rammekonvention er fra 1995, og blev ratificeret i Danmark i 1997. I rammekonventionen bliver det ikke fastlagt hvem mindretals folk er, og dette blev overladt til nationale stater at fastlægge. Som mindretalsfolk i Danmark er det kun tyskerne, der bor ved Danmarks grænse bliver anset som sådan. Et udvalg, som skal følge med i, hvordan konventionen bliver implementeret, anbefalede under dets møder i 2010'erne, at grønlænderne og færingerne sammen med romaerne skal anses som mindretals folk. De danske og grønlandske regeringer har i alle tilfælde i enighed svaret, at de ikke ønsker, at grønlændere boende i Danmark ikke skal anses som et mindretals folk.

Menneskerettighedsinstitutionen udarbejde en omfattende rapport i 2015 vedr. diskrimination af grønlændere i Danmark. Instituttet anbefalede dengang, at for at opnå grønlændere boende i Danmark skal anerkendes som et mindretals folk, skal der konferere med pågældende grønlænderes organisationer om hvordan konventionen for mindretals folk følges.

Udvalget, der følger med i hvordan konventionen følges havde en udtalelse vedr. Danmarks rapport fra 2014 og anbefalede, konventionen ikke alene skal gælde or det tyske mindre, men hel eller delvis også skal gælde for grønlændere. Med denne anbefaling pegede udvalget på muligheden for grønlandske og færøske børn kan undervises i deres respektive sprog. Der pegedes også på, at fleretallet skal have mere viden om mindretallets historie og kultur og at de skal deltage mere i deres samfundsopbygning. Udvalget anbefalede dengang at de enkelte pågældende folk, dvs. grønlændere eller interessanter, skal konferes om deres udnyttelse om konventionens mulighed for beskyttelse og den danske regering skal tage dette alvorligt. Men som sagt afviste den danske regering dette dengang, så som den grønlandske regering også afviste det.

Fællesorganisationen for grønlandske foreninger siden begyndelsen af 2000'erne har ønsket, at grønlændere skal anses som et mindretals folk, men i disse år har de skiftet mening og ikke længere ønsker at blive anset som et mindretals folk. Fællesorganisationen for grønlandske foreninger ønsker ikke at blive mindretals folk, da de en del af danske samfund og

Grønlandske folketingsmedlemmer efter menneskerettighedsinstituttets rapport haft stor fokus på vilkår for grønlændere boende i Danmark og niveauet a de offentliges service og hvordan de behandles af myndighederne, og dette har ført til, at der er indgået aftale om bevillinger på adskillige

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

millioner kroner, til gavn for grønlændere, og specielt for børn og de svageste stillede. Det sidste eksempel skete forleden, da foreningerne Mentor Immanuel og MAAPI fik tilskud fra bevillinger til Nordvestatlanten.

Når vi vender tilbage til forslaget overskift. Kan Vores regering opfordre staten til, at grønlændere, der er flyttet til Danmark skal omfattes af de europæiske konvention? Efter det jeg her har fremført vedr. sagen ser det sådan ud. I Inuit Ataqatigiit vil vi først være sikker på, om det vil gavne grønlændere at blive behandlet som et mindretals folk og de mange grønlændere ønsker at blive anset som et mindretals folk. Vil de miste rettigheder og hvad kan man opnå?

Men en ting kan vi alle være enige om: Man kan i mange tilfælde sætte spørgsmålstejn om de mange grønlændere boende i Danmark, som bliver flere og flere, får den fulde og tilfredsstillende service. De fleste deltager i samfundet i Danmark med de de positive og negative vilkår der er – for de har jo selv ønsket at flytte. Men der er nogen, der ikke har det godt, og man skal støtte dem. Men alle må have mulighed for at være grønlændere og udvikle det. Det skal undersøges, om man fuldtud kan opnå disse ved at blive anset som et mindretals folk.